

Chodsky Pes (boheemia lambakoer)

STANDARD

Päritolumaa: Tšehhi vabariik

Tõustandard: ČMKU

ORIGINAALSTANDARDI AVALDAMISE KUUPÄEV: 28.10.1984.

KASUTUS: Töötav tõug

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rahvusvahelise tunnustuse järgselt: Rühm 1 - Lamba- ja karjakoerad (v.a. šveitsi alpi karjakoerad).

Töökatsetega

LÜHIÜLEVAADE TÕU AJALOOST:

Tõul on üsna pikk ajalugu. Kirjanik Jindřich Šimon Baar kirjeldas oma Chodsko regiooni kōnelevates teostes ka Šumava piirkonnast pärit koeri, keda ta nimetas Chodský koerteks. Nende tasakaalustatud välimuse ja väga vastupidavate koerte ülesandeks oli valvata kohalikke teid, kaitsta oma peremehe vara ning valvata karja. Chodsko regiooni kohta on säilinud palju kirjalikke märkmeid ning joonistusi. J. A. Gabriel näiteks nimetas oma 1864. aastal kirjutatud raamatus kohalike inimesi hüüdnimega "koerpead", sest nende vappidel oli alati kujutatud nende truude koduvalvurite siluetti - tüüpilise lambakoera pead, kellel on kaela ümber pikem karv. Ka A. Jirásek kirjeldas neid ustavate abiliste ning valvuritena tuntud pikakarvalisi lambakoeri oma romaanis "Koerpead", mille illustratsioonide autoriks oli Mikoláš Alš.

Ei saa muidugi kindlalt väita, et nendest faktidest piisab kinnitamaks, et tänapäeva Chodsky koerad on pärit just sellest ajast. See näitab lihtsalt, et ajalooliselt on sellised lambakoerad Tšehhi aladel olemas olnud.

ÜLDISED OMADUSED:

Keskmise suurusega ja ristkülikukujulise kerega lambakoer. Tal on pikk karv ning rikkalik aluskarv, mis muudab koera karastunuks ja igasugust ilma taluvaks. Tema kehaehitus on väga harmooniline. Kehaosad on omavahel hästi kooskõlas ning üldmulje on kompaktne ja graatsiline. Tõule on iseloomulik hea kehahoiak, lühikesed kõrvad, elegantse kujuga pikk kael ja turi ning rikkalik pikk karv. Tema liikumine on kerge ja vaba. Iseloom on elav ning ilma närvilisuse märkideta. Ta kiindub kergesti pereliikmetesse, eriti lastesse. Võõrastega suheldes

on ta reeglina vaoshoitud, ent tajudes ohtu oma lähedastele või nende varale võib ta muutuda ägedaks ja agressiivseks. Seda tõugu koerad sobivad väga hästi valvamiseks, kaitsmiseks ja saatekoeraks ning nad on võimelised läbima ka keerulist väljaõpet. Talle on omane ka väga terav haistmismeel ning ta kasutab seda vaevata ning meelsasti. Tänu keskmisele kasvule ja koolitavusele võib Chodský koeri õpetada pimedate juhtkoorteks ning tänu nende suurepärasele haistmismeelele saab neist koolitada ka päästekoorteks ning kasutada näiteks inimeste otsimiseks laviinide alt. Tõug sobib hästi ka karja valvama ja koerarakendites kasutamiseks.

OLULISED PROPORTSIOONID

Kahe-aastase koera ideaalsed mõõdud:

Formaadiindeks: kere pikkus moodustab 110% turja kõrgusest
Kõrgusindeks: rindkere sügavus moodustab 49% turja kõrgusest
Peatüübi indeks: ninapiirkonna pikkus moodustab 46% pea pikkusest

KÄITUMINE JA ISELOOM

Elavaloomuline koer, kelle reaktsioon on kiire, ent mitte tormakas. Kergesti õpetatav, valvas, kergesti kontrollitav, leplik. Teda iseloomustab ka tagasihoidlikkus, vähenõudlikkus ning visadus. Ta on igati armastusväärne pereliige, kes on eriti kiinduv suhetes lastega. Ta on julge, tugevate närvidega ning erakordselt valvas. Tema haistmismeel on äärmiselt terav.

PEA

Koljupiirkond

Kolju on lameda kujuga ja kitseneb järk-järgult kuni otsmikul asuva nõrgalt märgatava vaoni. Kaelakumerus on tuntav, ent mitte silmatorkav. Koonuosa on pisut lühem kui kolju ning neid eraldab frontaalvagu, mis ei ole ei liiga terav ega liiga tähelepandamatu. Kulmukaared on selged, ent mitte esiletungivad. Põsed on kuivad ning kaetud lamedate lihastega. Koljut kattev nahk on pingul ning kaetud lühikese, paksu ja sileda karvaga.

Nägu

Ninapiirkond: Koonu ülajoon on ühtlane (sirge) ning pea ja koonu jooned on peaaegu paralleelsed. Nina kitseneb kiilukujuliselt suunaga koonu poole.

Koon: Keskmise suurusega, täidlane, musta pigmendiga ja avatud ninasõõrmetega.

Mokad: Pingul, kuivad, liibuvad ning suletud nurkadega.

Lõuad: Ülemised ja alumised lõuad on heade proportsioonidega, jõulised ja pikad, koonu suunas järk-järgult kitsenevad.

Põsed: Siledad, hästi liibuvad, ei ole silmade all lõdvad.

Hambad: Terved, tugevad, täiesti valged ja ühtlase asetusega. Käärhambumus. Purihambad sobituvad täpselt kokku, lõikehambad puudutavad üksteist. Täiskomplekt hambaid.

Silmad: Keskmise suurusega, mandlikujulised, kergelt viltuse asetusega. Ei tohi olla pungis ega aukus. Peavad olema säravad ja energiaküllased, meeldiva ilmega. Värvuselt pruunid. Liibuvad laud.

Kõrvad: Lühikesed, kikkis, suunaga ettepoole, kõrge asetusega ja üksteisele lähedal asuvad. Kujult kolmnurksed, laiema põhjaga, kõrvatipud on teravad või kergelt ümarad. Kõrvalestad on kaetud pika ja paksu karvaga, mis moodustab harjasid, eriti kõrvatüve juures ja kõrvalestade äärtes.

Pea suurus peab üldiselt olema väärikas ning kerega heas proportsioonis. Pea ei tohi näida liiga massiivne ega ka liiga õrnana. Pea iseloomulik unikaalne kuju on tingitud kõrvade õigest asetusest ja hoiakust, nende suurusest, kujust ja pikast karvkattest.

KAEL:

Graatsilise hoiaku ja kujuga, pikk ning väga painduv. Turja suunas läheb pisut jämedamaks. Kaelajoon moodustab horisontaaliga 45-kraadise nurga. Kael on kaetud pika ja paksu karvaga.

KERE:

Rinnakorv: Ovaalse läbilõikega. Ülemine osa on kumer ning alumine kitsenev. Ulatub küünarliigesest madalamale. Roided on kergelt kaarduvad, ent mitte tünnikujulised.

Eesrind: Eest laiem, üsna lihaseline.

Selgroog: Sirge, tugev, mitte liiga pikk, turja juures pisut tõusva joonega.

Õlad: Lühikesed, nõtked, hästi seotud, selgrooga ühe joonena ühilduvad.

Alakõht: Tugev, sisse tõmmatud.

Selg: Algab selgrooga samal kõrgusel ning laskub suunaga saba poole, ilma selge üleminekuta.

Saba: Puhkeasendis ja vabalt liikudes on saba kergelt kaardus, erutudes tõuseb saba selgrooga samale kõrgusele. Saba on kaetud paksu karvaga ning ulatub kandadeni. Saba kupeerimine ei ole lubatud.

Kogu kehaehitust peast sabani iseloomustavad graatsilised kumerused. Kere pikkus on pisut suurem kui turja kõrgus.

JÄSEMED

Esijäsemed

Üldiseloomustus: Abaluud peavad olema kaldus ja lameda asetusega. Õlaluu on pikk ja moodustab abaluuga 90-kraadise nurga.

Küünarliiges on suunaga tahapoole ning ei ole sisse- ega väljapoole pööratud.

Küünarvars on iga nurga alt vaadates sirge, hästi arenenud kuivad lihastega.

Randmed on tugevad, pikad ja mitte liiga järsu joonega. Randmete tagakülg on kaetud pika ja paksu karvaga.

Tagajäsemed

Üldiseloomustus: Hea nurgistusega põlved ja kannad. Tagantvaates sirged.

Reied: Tugevad ja lihaselised.

Pöiad: Tugevad. Põlve- ja kannaliigesed on hästi kumerdunud. Reite tagaküljed on kaetud pika ja paksu karvaga.

Käpad: Keskmise suurusega ja ovaalse kujuga. Käppadel on tugevad ja pehmed padjandid ning kaarduvad, lähestikku asetsevad varbad lühikeste ja tugevate küüntega. Padjandid ja küüned on täielikult pigmenteerunud.

LIIKUMISMEHAANIKA

Koerale iseloomulik liikumisviis on madal traav. Jäsemed liiguvad diagonaalselt ning selgroog on liikumise ajal sirge. Liikumine on kerge, nõtke ja ulatuslik.

NAHK

Pingul ja liibuv terve kere ulatuses. Padjandid ja küüned musta pigmendiga. Nähtavad limaskestad on tumeda pigmendiga.

KARVKATE

Kogu kere on kaetud pika, paksu, läikiva ja karmima karvaga, välja arvatud nägu, kõrvatipud ja jäsemete esiküljed, kus karvkate on lühike ja sile. Karvkatte pikkus on 5-12 cm. Karv peab olema sirge või kergelt laineline, kaelal ja rinnal kergelt kohev, mujal liibuv. Hästi arenenud aluskarv on lühem ja pehmem. Kõrvalestad on kaetud rikkaliku karvaga. Kõrva äärtes ja allosas moodustab karv harjased. Karv on eriti pikk kaelal, seljal ja reite ning põidade tagakülgedel, kus see on ka kergelt laines. Saba on tihedalt karvaga kaetud ning selle alumisel küljel on karv pikk ning kergelt laineline.

KARVKATTE VÄRVUS

Must kuni sinakashall, erksavärviliste kollaste mustade piiretega märgistega. Mida erksavärvilisemad on märgised, seda parem. Lubatud on ainult musta värvi märgistega karvkate.

Märgised on:

- kõrvade äärtes ja siseküljel
- silmade kohal
- põskedel, kust need levivad sujuvalt kaelapiirkonda, moodustades iseloomuliku poolkuu kuju
- rindkerel, kus asuvad märgised on eraldatud kaelapiirkonnas asuvatest märgistest
- tagajäsemetel, reite sise- ja tagakülgedel ning varvastest kandadeni
- esijäsemetel randmeliigesteni
- anuse ümbruses

Märgised võivad esineda ka rindkere alumises osas, alakõhul ning sabal ning puududa reite tagakülgedel.

Eelistatakse eelpool kirjeldatud märgiseid, mis on selgelt väljendunud ja erksavärvilised.

SUURUS JA KAAL:

Kõrgus:

Turja kõrgus peab olema: isastel 52–55 cm, emastel 49–52 cm. Maksimalne lubatud kõikumine on +/- 2 cm.

Kaal:

Optimaalne kaal – 18–25 kg

PUUDUSED, VEAD, TÕSISED (DISKVALIFITSEERIVAD) VEAD

Allpool on loetletud kõik kõrvalekalded standardist, mis jagunevad kergeteks vigadeks (puudused), tõsisteks vigadeks (vead) ning väga tõsisteks vigadeks (rasked diskvalifitseerivad vead).

Puudused:

- lühike samm
- liiga tugevalt või liiga nõrgalt väljendunud frontaalvagu
- nõrgad lõuad
- mitte täielikult pruun silm
- pisut pikemad kõrvad, mis on siiski õige asetusega
- kõrguse kõikumine +/- 2 cm standardis kehtestatuga võrreldes (isased 50,51 ja 56,57 cm, emased 47,48 ja 53,54 cm)

- pikem või lühem selgroog
- pehmed randmed, järsu joonega randmed
- ühele poole kaldus saba, rõngas saba
- lühem karvkate, liiga peen karvastruktuur
- mitte piisavad erksavärvilised märgid (õlekollased)
- pikem või lühem saba
- puuduvad märgised kõrvadel ja anuse ümber
- mitte piisavalt selgelt väljendunud märgised.
- pea ja rindkere piirkonnas enam levinud märgised, pea ja rindkere piirkonnas vähem väljendunud märgised
- väike valge märgis (lubatud kuni 3 cm)

Vead

- liiga lühike või liiga esiletungiv koon
- pungis või aukus silmas, helepruunid silmad
- vale kujuga kõrvad, vale asetusega kõrvad, pehmed kõrvad
- lühike kael
- tünnikujuline või lame rindkere
- sisse- või väljapoole pööratud küünarnukid
- järsu joonega abaluud
- nõgus või kumer selg
- mitte piisavalt tugevad õlad
- sisse- või väljapoole pööratud kannad (X- või O-jalad)
- järsu joonega tagajäsemed
- liiga suure nurgistusega tagajäsemed, mille tõttu on seljajoon langev
- keerdus saba selgroost kõrgemal
- lokkis karvkate
- väga heledad märgised

- laialt levinud märgised pea ja rindkere piirkonnas, väljaspool ettenähtud kehaosi esinevad märgised
- puuduvad või vähe nähtavad märgised mitmes piirkonnas

Tõsised diskvalifitseerivad vead

- suursugususe puudumine
- kõrgus väiksem kui 50 cm ja rohkem kui 57 cm isastel ja väiksem kui 47 cm ning suurem kui 54 cm emastel
- igasugune kõrvalekalle käärhambumusest: ülehambumus, alahambumus, tanghambumus, ebäühtlane hambumus
- hammaste puudumine (vähem kui 42 hammast)
- kullisilmad
- lontis või lõtv kõrv
- muud värvi karvkate kui must kollaste märgistega
- märgised muudel kehaosadel kui standardiga lubatud
- koonu, naha või limaskestade depigmentatsioon
- liiga arad või agressiivsed koerad diskvalifitseeritakse
- monorhism või krüptorhism
- lühike karvkate nagu lühikarvalistel tõugudel, puuduv aluskarv
- märgiste täielik puudumine

Lisa:

- võrdlevad fotod – peakuju erinevused võrdluses teiste lambakoera tõugudega
- võrdlevad fotod – tüübi ja hoiaku võrdlused